Vuoden 2010 talousarvion menojen ja tulojen 3. toteutumisennuste

1. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön budjettikatsaus 2011, 19.11.2010 mm.:

Tavoitteena julkisen talouden tasapainottaminen

Vaikka talous kääntyi vuonna 2010 nousuun, julkisen talouden alijäämä syvenee edelleen, sillä suhdannetilan muutokset näkyvät julkisessa taloudessa viiveellä. Julkisen talouden alijäämän arvioidaan ylittävän vuonna 2010 Euroopan unionin kasvu- ja vakaussopimuksen kolmen prosentin alijäämärajan. Vuonna 2011 julkisen talouden tila kohenee, vaikka se pysyy edelleen 1,4 prosenttia alijäämäisenä suhteessa kokonaistuotantoon. Hallituksen tavoitteena on, että Suomen julkisen talouden tila olisi parhaimpia euroalueen maiden joukossa vuonna 2011.

Heinäkuussa 2010 toteutettu arvonlisäverokantojen korotus ja vuoden 2011 talousarvioesityksen veronkiristykset (ks. s. 12) ovat ensimmäisiä askeleita kohti valtiontalouden ja siten myös julkisen talouden tasapainottamista. Finanssipolitiikka muuttuu asteittain elvyttävästä kiristävään suuntaan. Julkista taloutta on kuitenkin edelleen vahvistettava, jotta kestävyysvaje tulisi kurottua umpeen. Hallitus laatii kahdelle tulevalle vaalikaudelle ulottuvan suunnitelman julkisen talouden vakauttamiseksi saatuaan käyttöönsä kolmikantaisesti tehdyn Kestävän talouskasvun ja työllisyyden ohjelman tulokset.

Kuntatalous näyttäisi selviävän talouskriisistä huomattavasti pelättyä pienemmin vaurioin. Useiden tekijöiden, kuten valtion kuntataloutta vahvistaneiden mittavien toimenpiteiden, odotettua suotuisamman työllisyyskehityksen, kustannustason nousun hidastumisen sekä kuntien omien menokasvua hillitsevien säästötoimenpiteiden yhteisvaikutus näkyi jo vuoden 2009 selvästi ennakoitua paremmissa tilinpäätöksissä. Kun lisäksi otetaan huomioon kuntien vuodelle 2010 tekemät tuntuvat kunnallis- ja kiinteistöveroprosenttien korotukset, maltillinen työmarkkinaratkaisu sekä talouden elpymisen vaikutus kuntien verotulokehitykseen, kuntatalouden näkymiä voidaan luonnehtia huomattavasti aiemmin arvioitua myönteisimmiksi.

Vaikka synkimmät ennusteet eivät näyttäisikään toteutuvan, kuntien ja kuntayhtymien käyttötalouden pitäminen vakaana edellyttää jatkossa tiukkaa menokuria. Kuntien verotulojen ennakoidaan kasvavan lähivuosina keskimäärin noin 3½ prosenttia eli selvästi taantumaa edeltänyttä poikkeuksellista aikaa hitaammin. Kuntatalouden positiivinen kehitys vaarantuukin heti, mikäli toimintamenojen kasvu ei sopeudu tulokehityksen asettamiin rajoihin. Keskeistä on palkkamenojen hallinta ja tuottavuutta parantavien toimenpiteiden läpivieminen. Kansantalouden toipumiseen liittyy yhä myös kansainvälisestä taloudesta kumpuavia epävarmuuksia, jotka saattavat toteutuessaan vaikuttaa nopeastikin työllisyyteen ja siten heikentää kuntien verotulokehitystä.

2. Alueelliset talousnäkymät syksyllä 2010

Varsinais-Suomen ELY-keskus, syyskuu 2010:

- - -

Turun seutukunta

Turku, Raisio, Lieto, Paimio, Nousiainen, Mynämäki, Sauvo, Masku, Naantali, Kaarina, Rusko
Turun seutukunnassa asui vuoden 2010 kesäkuussa 30 7749 asukasta. Alkuvuoden aikana kasvua oli 581 henkilöä. Vuonna 2008 seutukunnassa oli 19 886 yritystoimipaikkaa. Kesäkuun 2010 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 11,1 %, ja työttömiä työnhakijoita oli 16 998.

Turun seutukunta	Nyt 1)	6 kk 2)	12 kk 3)
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	-	0	+
Työttömyys	- -	-	0
Työvoiman saatavuus	+	0	0

1) Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen
2) Tilanne 6 kk:n kuluttua verrattuna nykyhetkeen
3) Tilanne 12 kk:n kuluttua verrattuna nykyhetkeen

++ Paljon parempi, + Parempi, 0 Ennallaan, − Heikompi, −− Paljon heikompi

Yleinen tunnelma alueella

Positiivista on, että avointen työpaikkojen määrä on kasvussa ja lomautukset vähentyneet. Myös kuljetusten avoimet työpaikat lähtivät keväällä kasvuun 18 kk tauon jälkeen.

Negatiivista on meriteollisuuden tilanne heijastusvaikutuksineen. Laivanrakennusalan tilanne heijastuu välillisesti sekä rakentamiseen, palveluihin että kauppaan. Heikko tilanne luo epävarmuutta, mikä viivästyttää investointipäätöksiä. Turun seudulla kasvussa oleva akateeminen ja yleensä nuorten työttömyys on iso haaste pitkäaikaistyöttömyyden rinnalla.

Elinkeinoelämä

Uusien tilausten määrä on lähtenyt loppukeväästä kasvuun ja tilauskanta on hitaasti kohenemassa sekä isoissa että pienissä yrityksissä. Teknologiateollisuuden tilauskanta virkoaa muuta teollisuutta hitaammin, kuten aiemmin investointihyödykkeiden osalta arvioitiin. Epävarmin tilanne Turun seudulla koskee laivanrakennusta, jossa tilauskirjat tyhjenevät loka-marraskuun vaihteessa. Alan epävarma tilanne heijastuu myös monille muille toimialoille hidastaen kasvuun lähtöä. Tämä näkyy keskimääräistä varovaisempina tulevaisuuden odotuksina alueen yrityksissä sekä teollisuudessa että rakentamisessa. Aiemmin vastaavissa suhdannetilanteissa Turun seudun kasvukyky on ollut hyvä perustuen monipuoliseen elinkeinorakenteeseen. Elinkeinorakenteen monipuolisuuden tasapainottava vaikutus on kuitenkin vähentynyt teollisuuden 2000-luvun rakennemuutoksen yhtey-

dessä ja kilpailukyky näyttää heikentyneen.

Laivanrakentamisen keskeytyminen syksyllä heijastuu satoihin alueen yrityksiin. Uusien risteilijöiden kysyntä on edelleen vähäistä lähinnä USA:n heikon taloustilanteen vuoksi. Muun teollisuuden, kuten esim. lääketeollisuuden tilanne on kysynnän osalta hyvä, mutta lääkkeiden alenevat hinnat ja patenttien vanheneminen hidastavat kasvunäkymiä.

Elintarvike- ja elektroniikkateollisuudessa on positiivista kehitystä nähtävissä. Yritysjärjestelyt ovat yleisiä alueen suurissa yrityksissä.

Asuntorakentamisen volyymit on lähellä pitkän ajan keskimääräistä tasoa mm. tuettujen vuokrakohteiden rakentamisen vuoksi. Tosin telakan tilanne heijastuu myös asuntorakentamiseen. Toimitilojen osalta volyymit ovat laskeneet lähelle 2000-luvun alun keskimääräistä tasoa, eikä virkoamista odoteta korkean vajaakäyttöasteen vuoksi. Korjausrakentaminen jatkuu vilkkaana, isohkoja saneerauskohteita on käynnistymässä syksyn aikana. Kuntatalouden heikko tilanne osaltaan hidastaa kohteiden käynnistymistä.

Kaupan alan ja palveluiden näkymät ovat entisellään, merkittävää kasvupyrähdystä ei ole odotettavissa.

Kuljetusten määrät ovat yleisesti kasvussa sekä maanteillä että meriliikenteessä. Liikennemäärät kasvoivat alkuvuonna Turun satamassa 5 % ja Naantalin satamassa 15 %. Yritysten perustaminen on jatkunut vilkkaana Turun seudulla, yrityksen perustaminen kiinnostaa yhä enemmän ja tammiheinäkuun aikana onkin perustettu 14 % enemmän yrityksiä kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Työttömyys

Työllisyystilanne oli työttömyyden kehityksen valossa Turun seudulla Varsinais-Suomen keskimääräistä myönteisempi pitkälle vuotta 2009. Turun seudulla voimakas käänne tapahtui vasta kesällä 2009 ja huonompi kausi on jäämässä pitemmäksi kuin muualla.

Muilla Varsinais-Suomen seuduilla työttömyyden kasvu on taittunut ja kääntymässä alenemaan, mutta Turun seudulla kasvu jatkuu, vaikka kasvutahti onkin hidastumassa. Työttömyyden kasvu on ollut Turun seudulla nopeampaa kuin muualla maassa ja muissa maakunnallisissa keskuksissa. Kehitystrendi on samantyyppinen myös työttömyyden eri lohkojen kuten nuorten työttömyyden kohdalla. Samoin lomautukset ovat vuodenvaihteen luvuista supistuneet merkittävästi – kuitenkin hitaammin kuin muualla niin että lomautukset ovat keskittymässä seudulle.

Pitkäaikaistyöttömyys kääntyi kiihtyvään kasvuun Turun ja Salon seuduilla ensimmäisenä koko maassa. Kasvuvauhti on mainituilla seuduilla ja Varsinais-Suomessa edelleen valitettavassa

omassa luokassaan koko maan näkökulmasta.

Työttömyyden kehitys riippuu erityisesti Turun seudulla sen alueella toimivan vientiteollisuuden (=metalli- ja elektroniikkateollisuuden tiettyjen osien) tilauskirjojen paksuudesta. Jos tilanne ei pian parane merkittävästi, ei työttömyyskään lähde lasku-uralle kuluvan vuoden aikana. Ja tämä yleinen tilanne heijastuu vääjäämättä myös mm. nuorten ja pitkäaikaistyöttömyyden kehityksessä.

Työvoiman kysyntä ja työvoiman saatavuus

Avointen työpaikkojen määrän kasvu oli voimakkainta vuosina 2004–2006. Kasvu tasaantui 2007 ja kääntyi supistumiseksi vuoden 2008 aikana. Vuonna 2009 Turun seudulla avointen paikkojen määrä vähentyi kolmanneksella ja muutenkin muutos seurasi läheisesti koko Varsinais-Suomen trendejä. Voimakkaasti aiemmin kasvaneet metalliteollisuus ja rakentaminen muuttuivat aloiksi joilla työvoiman kysynnän hiipuminen oli voimakkainta.

Uusien avointen työpaikkojen määrä on ollut Turun seudulla kasvussa jo puolen vuoden ajan. Työpaikkoja oli tarjolla tammi-heinäkuussa 7 % enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2009. Normaalitilanteeseen on edelleen matkaa, sillä työpaikkoja oli tarjolla neljännes vähemmän kuin vastaavana aikana 2008. Sekä teollisuuden että rakentamisen työpaikkojen lisäys on ollut 40 %:n luokkaa ja myös kuljetuksissa tapahtui keväällä käänne kasvuun.

Tuotannon pohjakosketuksen jälkeisestä tilanteesta kielii myös teknisen alan työvoiman kysynnän lievä elpyminen. Lisäksi palvelutehtävissä työvoiman kysynnän kasvusta on merkkejä erityisesti siivoustehtävissä. Yleisemmin palvelualoihin ei kysynnän kohentuminen ole vielä laajentunut. Erityisesti sosiaali- ja terveysalalla uusia työtilaisuuksia on ollut neljännes vähemmän kuin viime vuonna. Mainitut trendit ovat vallalla myös syyskaudella sillä tarkennuksella että kaupan alalla tilanne kohentunee keväisestä.

Työvoiman saatavuudessa on ollut ongelmia mm. rakennusmiehistä kouluremonttien kohdalla, terveyskeskusten lääkäreistä, sairaanhoitajista ja hammasteknikoista, kielenkääntäjistä (englanti-viro), ohjelmistoalan ammattilaisista, myyjistä, siistijöistä, kokeista ja tilintarkastajista / kirjanpitäjistä. Kasvun käynnistymistä indikoivia signaaleja ovat kuljetus- ja mainosalan orastavat rekrytointiongelmat.

- - -

3. Oman talousalueen kehitys

Työttömyysaste Varsinais-Suomessa oli lokakuun lopussa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen raportin mukaan 9,1 % (9,2 % lokakuun 2009 lopussa). Turun seutukunnan työttömyysaste oli lokakuun lopussa 9,7 % (9,8 % lokakuun 2009 lopussa).

Turun kaupungin työttömyyden kasvu näyttää pysähtyneen ja työttömyysaste lokakuun lopussa olikin 12,1 % eli sama kuin vuoden 2009 lokakuun lopussa. Toisaalta laivateollisuuden töiden vähentyessä työttömyysasteen ennustetaan nousevan mahdollisesti jopa 17 prosenttiin vuoden loppupuolella.

4. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Turun kaupunginjohtaja Mikko Pukkinen irtisanoutui kesällä virastaan ja 1.9.2010 hän siirtyi Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtajaksi. Kaupunginvaltuusto valitsi 30.8.2010 kaupunginjohtajaksi Aleksi Randellin 1.9.2010 – 31.12.2012 väliseksi määräajaksi.

5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2009 § 280 varhaiskasvatuksen siirrosta peruspalvelulautakunnan alaisuudesta opetuslautakunnalle 1.8.2010 alkaen.

Kaupunginvaltuusto päätti 29.3.2010 § 63, että museokeskuksen, kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin taloussuunnitteluun ja talouden tasapainottamiseen hyväksytään periaatepäätöksenä kolmen vuoden taloussuunnittelumalli, jolloin taloudellinen budjetoitua parempi tulos voidaan siirtää seuraavalle vuodelle ja negatiivinen nettopoikkeama katetaan seuraavan talousarviovuoden toimintakatteen muutoksella tai viimeistään suunnittelukauden aikana.

Kaupunginvaltuusto päätti 29.3.2010 § 65 Kupittaa-hankkeen toteutuksesta. Järjestelyn tavoitteena on lisätä Citykorttelin kiinteistöomistuksen arvoa ja kaupungin Citykorttelista saamaa liiketaloudellista voittoa. Kaupunginhallitus päätti 21.6.2010 § 382 päätöksen osittaisesta täytäntöönpanosta ja rahoitusjärjestelyistä. Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä lisääntyy hankkeen toteutuessa n. 22,5 milj. eurolla. Kaupunginvaltuusto on talousarviokäsittelyssä 29.11.2010 sisällyttänyt Kupittaa-hankkeen toteutuksen mukaan lukien lainajärjestelyt vuoden 2011 talousarvioon.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 30.8.2010 luovan talouden kulttuurikeskuksen perustamisen VR-konepajalle perustamalla Logomo Oy:n yhdessä Hartela Oy:n kanssa. Päätöksen täytäntöönpano merkitsee pitkäaikaisten lainojen lisäystä n. 10,7 milj. eurolla järjestelyjen mahdollistamiseksi. Kaupunginvaltuusto on talousarviokäsittelyssä 29.11.2010 sisällyttänyt Logomo-hankkeen toteutuksen mukaan lukien lainajärjestelyt vuoden 2011 talousarvioon.

6. Kaupungin henkilöstö

Henkilötyövuosina mitattu työvoiman käyttö aikajaksolla 1.1.–30.9.2010 oli 74,6 henkilötyövuotta enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona. Kun laskelmassa huomioidaan emo-

kaupungista poissiirtyneet toiminnot, talkoovapaiden/lomautusten työvoiman käyttöä vähentävä vaikutus ja 100 % ulkopuolisella rahoituksella palkattu hankehenkilöstö, niin työvoiman käyttö tammikuu-syyskuussa 2010 oli 48,9 henkilötyövuotta vähemmän kuin työvoiman käyttö v. 2009.

Vakanssien kokonaismäärä 30.9.2010 oli 44 vakanssia suurempi kuin 30.6.2010 tilanteessa. Syyskuun lopussa vakansseja oli yhteensä (sis. virat ja kuukausipalkkaiset työsuhteet) 11 420.

Kaupungin palkkamenot 1.1. – 30.9.2010 olivat 4,4 % suuremmat kuin edellisenä vuonna vastaavana aikana. Palkkamenojen nousuun ovat vaikuttaneet palkankorotukset (vaikutus vuonna 2010 +2,9 %) ja v. 2009 pidetyt palkattomat talkoovapaat ja lomautukset.

7. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

7.1. Käyttötalousosan toteutumisennuste

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2010 aikana päättänyt seuraavista talousarviomuutoksista:

31.5.2010 § 96: Opetuslautakunnan vuoden 2010 talousarvion tuloarviota korotettiin 4.256.232 eurolla ja menomäärärahaa korotettiin 6.167.052 eurolla johtuen valtionosuusuudistuksen yhteydessä tapahtuvasta kotikuntakorvaustulojen ja – menojen kirjanpidollisesta käsittelystä. Samalla kaupunginvaltuusto päätti, että muutoksesta aiheutuva nettomeno 1.910.820 euroa katetaan vastaavan suuruisella valtionosuustuloarvion korotuksella vuoden 2010 talousarvion tuloslaskelmaosassa.

20.9.2010 § 180: Museokeskuksen vuoden 2009 positiivinen talousarviopoikkeama 83 142 euroa siirrettiin määrärahankorotuksena Museokeskuksen vuoden 2010 talousarvioon.

11.10.2010 § 194: Peruspalvelulautakunnan vuoden 2010 määrärahaa korotettiin 6.000.000 eurolla ja että korotus katettiin korottamalla verotulokohtaa vastaavalla määrällä.

11.10.2010 § 195: Ammattiopetuslautakunnan kuluvan vuoden talousarvion määrärahaa korotettiin 1.550.000 eurolla ja että korotus katettiin vastaavan suuruisella tuloslaskelman valtionosuustuloarvion korotuksella.

29.11.2010 § 222: Opetuslautakunnan vuoden 2010 määrärahaa korotettiin 2.700.000 eurolla varhaiskasvatuksen ylitysuhan kattamiseksi.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti 27.4.2010 § 251 Turku 2011 – säätiön loppurahoituksesta 10 milj. euron pitkäaikaisella korottomalla antolainalla. Lisäksi kaupunginhallitus päätti, että kaupunki avustaa säätiötä mainitun lainan hoitokulujen määrällä vuosina 2011 – 2015.

Kolmannen talousennusteen mukaan kaupungin käyttötalouden toimintamenot ylittäisivät muutetun talousarvion 13,2 milj. euroa. Toimintatulot ylittyisivät 7,7 milj. euroa. Nettomenojen ylitykseksi jää 5,2 milj. euroa.

Peruspalvelulautakunnan menot ylittävät 11,4 milj. eurolla muutetun talousarvion. Lautakunnan tulot ylittyvät 8,3 milj. euroa, joten nettomenojen ylitykseksi jää 3,1 milj. euroa. Tulojen ylittyminen aiheutuu mm. ulkopuolisesta hankerahoituksesta, joilla rahoitettavien hankkeiden menot sisältyvät toimintamenojen ylittymiseen. Hankkeiden osuus on noin 3,5 milj. euroa (mm. Kaste-ohjelmaan kuuluvat suuret hankkeet). Hankerahoituksen lisäksi toimintatuottojen ylityksessä on mukana perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon myynti- ja maksutulojen ylitystä noin 1,6 milj. euroa (korotusprosentit eivät olleet tiedossa talousarviota laadittaessa) sekä vanhuspalvelujen myynti- ja maksutulojen ylitystä noin 3,5 milj. euroa. Viimeksi mainitusta osa selittyy pitkäaikaissairaanhoidon laskutusmuutoksella (siirrytty bruttolaskutukseen, joka nostaa sekä tuloja että menoja). Lisäksi vanhustenhuollon tulojen ylitykseen sisältyy laitoshoidossa asuville myönnetyt asumistuet, joita vuoden alusta alkaen on maksettu peruspalvelulautakunnalle.

Kulttuurilautakunnan nettomenot ylittyvät ennusteen mukaan 0,3 milj. euroa. Ylitys aiheutuu lähes kokonaan kaupunginteatterin toiminnasta.

Opetuslautakunta ilman varhaiskasvatusta ylittää nettomenonsa 0,5 milj. eurolla.

Varhaiskasvatus on siirtynyt peruspalvelulautakunnalta opetuslautakunnalle 1.8.2010 alkaen. Toimintojen ja resurssien siirtoon liittyvät määrärahojen siirrot ovat seurantaraporttia laadittaessa osittain kesken. Kaupunginvaltuuston listalla 29.11.2010 olevan määrärahakorotuksen perusteluina ovat lapsimäärän kasvu (n.100:lla), palvelusetelin käyttöönottoon liittyvät korjauspäätökset, yksityisen hoidon tukeen tehdyt korotukset, ostopalvelusopimusten jatkaminen vuoden 2011 kevääseen ja tulokertymän pienentyminen laman johdosta. Lisäksi palvelurakenteen muutos on toteutunut suunniteltua hitaammin, mikä on vaikuttanut toimitilojen irtisanomiseen ja tilapäisen henkilöstön vähentämiseen. Talousarviomuutoksen jälkeen varhaiskasvatuksen nettomenot ylittyvät 0,3 milj. euroa. Yhteensä opetuslautakunta ylittää nettomenonsa 0,8 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen toteumaennusteen mukaan toimintatuotot ovat alittumassa 4,8 milj. euroa. Tämä johtuu pääasiassa Jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoiminnan myynnistä kertyvän myyntivoiton kohdistamisesta tuloslaskelman satunnaisiin tuottoihin, eikä käyttötalouden myyntivoittoihin, johon se talousarviossa on merkitty. Kyse on siten vain budjetoidun myyntivoiton kohdentamisesta talousarviosta poikkeavasti.

Käyttötalouden toteutumisennuste:

Talousarvion toteutumisennuste 31.12.2010 - Palvelut ja hallinto (1.000 €)								
1.000 €		TP 2009	TA 2010	Muu-tokset	TA 2010 muutoksin	Toteutumis-ennuste III	Ero III enn./ TA muut.	Poikkeama-% Ennuste/TA muutoksin
Hallinto:								
1 01 Keskusvaali-	T	280	0	0	0	0	0	0,0
lautakunta	M	345	75	0	75	75	0	0,0
	N	-65	-75	0	-75	-75	0	0,0
1 02 Kaupungin-	T	10	10	0	10	7	-3	-30,0
valtuusto	M	782	964	0	964	852	112	-11,7
	N	-772	-954	0	-954	-845	109	-11,5
1 03 Tarkastus-	T	0	0	0	0	0	0	0,0
lautakunta	M	508	638	0	638	638	0	0,0
	N	-508	-638	0	-638	-638	0	0,0
1 04 Kaupungin-	T	32.489	44.911	-1.900	43.012	38.169	-4.842	-11,3
hallitus	M	116.494	104.669	-6.428	98.241	94.631	3.610	-3,7
	N	-84.005	-59.758	4.529	-55.229	-56.461	-1.232	2,2
1 11 Kh, omarahoitus-	T	0	0	0	0	0	0	0,0
osuudet	M	10.854	37.478	0	37.478	37.478	0	0,0
	N	-10.854	-37.478	0	-37.478	-37.478	0	0,0
Palvelutoimi:								
1 25 Peruspalvelu-	T	81.049	80.814	-6.554	74.261	82.534	8.274	11,1
lautakunta, TP ja TA sis.	M	634.210	643.086	-62.202	580.884	592.264	-11.380	2,0
varhaiskasvatuksen *)	N	-553.161	-562.272	55.649	-506.623	-509.730	-3.107	0,6
1 52 Liikunta-	T	2.116	1.747	0	1.747	1.935	188	10,8
lautakunta	M	17.269	16.994	30	17.024	17.151	-127	0,7
	N	-15.154	-15.247	-30	-15.277	-15.216	61	-0,4
1 54 Nuoriso-	T	1.423	1.114	2	1.116	1.381	265	23,7
lautakunta	M	9.645	9.979	150	10.129	10.394	-265	2,6
	N	-8.221	-8.865	-148	-9.013	-9.013	0	0,0
1 56 Kulttuuri-	T	5.328	5.349	30	5.379	6.984	1.605	29,8
lautakunta	M	35.414	35.381	273	35.654	37.585	-1.931	5,4
	N	-30.087	-30.032	-243	-30.275	-30.601	-326	1,1
Osaamistoimi:								
1 40 Opetus-	T	6.175	6.036	4.256	10.292	11.369	1.077	10,5
lautakunta	M	133.761	134.233	6.785	141.018	142.594	-1.576	1,1
	N	-127.586	-128.198	-2.529	-130.726	-131.225	-499	0,4
Varhaiskasvatuksen	*T*	*8.065*	*0*	*8.421*	*8.421*	*8.122*	*-299*	*-3,6*
palvelut ja osuus	*M*	*68.201*	*0*	*76.343*	*76.343*	*76.302*	*41*	*-0,1*
*yhteisistä menoista *)*	*N*	*-60.136*	*0*	*-67.922*	*-67.922*	*-68.180*	*-258*	*0,4*
1 45 Ammattiopetus-	T	6.961	7.129	184	7.313	7.313	0	0,0
lautakunta	M	48.187	48.536	1.734	50.270	50.270	0	0,0
	N	-41.226	-41.407	-1.550	-42.957	-42.957	0	0,0
1 46 AMK hallitus	T	9.580	9.778	0	9.778	10.578	800	8,2
	M	63.286	65.649	0	65.649	66.450	-800	1,2
	N	-53.706	-55.872	0	-55.872	-55.872	0	0,0
Ympäristötoimi:								
1 12 V-S aluepelastus-	T	36.737	38.662	0	38.662	38.785	123	0,3
lautakunta	M	35.462	37.262	0	37.262	37.343	-81	0,2
	N	1.276	1.400	0	1.400	1.442	42	3,0
1 61 Joukkoliikenne-	T	18.223	18.992	0	18.992	18.992	0	0,0
lautakunta	M	31.019	32.997	0	32.997	32.997	0	0,0
	N	-12.796	-14.004	0	-14.004	-14.004	0	0,0
1 63 Ympäristö- ja	T	5.814	5.369	0	5.369	6.143	774	14,4
lautakunta	M	11.985	11.708	0	11.708	12.482	-774	6,6
	N	-6.171	-6.339	0	-6.339	-6.339	0	0,0
1 64 Rakennus-	T	0	0	0	0	0	0	0,0
lautakunta	M	62	103	0	103	103	0	0,3
	N	-62	-103	0	-103	-103	0	0,3
Tulot yhteensä		**206.185**	**219.912**	**4.440**	**224.352**	**232.313**	**7.961**	3,5
Menot yhteensä		**1.149.283**	**1.179.753**	**16.684**	**1.196.437**	**1.209.608**	**-13.171**	1,1
Nettomenot		**-943.098**	**-959.841**	**-12.244**	**-972.085**	**-977.295**	**-5.209**	0,5

*) kuel-eläkemenoperusteiset sekä varhe-maksu –siirrot tekemättä varhaiskasvatuksen osalta (n. 3,3 milj. euroa)
Varhaiskasvatuksen määräraha sis. Kv tam 29.11.2010 2,7 milj. €

7.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisennuste

Kolmannessa ennusteessa toimintakate on – 871,2 milj. euroa. Toimintakate on parantunut syyskuun ennusteesta 2,7 milj. euroa. Kiinteistöliikelaitos on kolmannessa ennusteessa tarkentanut liikevaihdon määrää edelliseen ennusteeseen, mikä on suurin selittävä tekijä toimintakatteen paranemiselle. Toimintakate kuvaa nettokäyttömenojen määrä, jotka jäävät rahoitettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuottoja ennustetaan kertyvän yhteensä 590,2 milj. euroa eli 1,0 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Liiketoiminnasta kertyvät maksu- ja myyntitulot näyttäisivät kertyvän lähes suunnitelmien mukaisesti. Palvelujen ja hallinnon myynti- ja maksutuloja kertyy vajaat noin 8 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa. Kiinteistöliikelaitos ennakoi myyntivoittojen alittuvan 5,5 milj. eurolla. Satamaliikelaitos ennakoi Linnankiinteistön kaupan vahvistamisen siirtyvän vuoden 2011 alkuun, minkä johdosta myyntivoitot alittunee 2,0 milj. euroa. Talousarviossa kaupunginhallituksen tuloihin sisältynyt Jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoimintakaupan myyntivoitto 5,0 milj. euroa on siirretty toteutumisennusteessa toteutuvaksi kohdassa satunnaiset tuotot.

Nettokäyttömenot ylittyvät 7,9 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna (20,0 milj. euroa verrattuna alkuperäiseen talousarvioon). Nettomenojen kasvu tulee olemaan 4,4 % talouden toteutuessa ennusteen mukaisesti.

Verotuloja ennustetaan kertyvän 37,7 milj. euroa ja valtionosuuksia 4,2 milj. euroa budjetoitua enemmän. Verotulojen ja valtionosuuksien kertymä yhteensä on 917,2 milj. euroa. Verorahoituksen ylitys yhteensä on 41,9 milj. euroa. Lisäksi korkokuluja arvioidaan olevan 5,8 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Vuosikate tulee ennusteen mukaan toteutumaan noin 39,6 milj. euroa budjetoitua suurempana. Edelliseen ennusteeseen verrattuna vuosikate paranee 22,0 milj. eurolla. Verotulotilitykset ja uusi ennuste loppuvuoden tilityksistä on kasvattanut verotuloennustetta 17,2 milj. eurolla edellisestä ennusteesta.

Ennusteessa on otettu huomioon pysyvien vastaavien osakkeisiin tilinpäätöksessä tehtävä arvonalennus. Arvonalennus liittyy Turku Science Park Oy:n yhtiöjärjestelyihin mukaan lukien yhtiön tytäryhtiö Koy Focun myynti. Turku Science Park Oy:n osakkeiden kirjanpitoarvo on tehtyjen järjestelyjen jälkeen kaupungin taseessa 12,9 milj. euroa käypää arvoa suurempi. Erotus on kirjattava arvonalennuksena kuluksi.

Satunnaisiin tuottoihin on tuloslaskelmaennusteessa merkitty toteutuvaksi 6,1 milj. euroa Jätteenpolttoliikelaitoksen liiketoimintakaupan myyntivoittoa. Myyntivoittoa vähentää jätteenpolttoliikelaitoksen rakennuksen purkukustannuksiin tehty 1,6 milj. euron pakollinen varaus. Nykyiselle laitok-

selle myönnetty ympäristölupa on voimassa vuoden 2014 loppuun asti. Asuntojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden myynti siirtyy vuodelle 2011 ja siltä osin talousarvioon merkitty satunnainen myyntivoitto jää toteutumatta vuonna 2010. Asuntojen myynti sisältyy vuoden 2011 talousarvioehdotukseen.

Tilikauden tulos on toisen ennusteen mukaan 4,2 milj. euroa. Tilikauden tuloksesta tehdään 3,8 milj. euron siirto ammattikorkeakoulun investointirahastoon. Tilikauden ylijäämäksi ennustetaan 1,6 milj. euroa.

TULOSLASKELMAENNUSTE 31.12.2010 – Kaupunki + liikelaitokset (1.000 €)

1.000 €	TP 2009	TA 2010	Muu-tokset	TA 2010 muutoksin	Toteutumis-ennuste	Ero
Toimintatuotot	562.382	585.784	3.457	589.242	590.238	996
Valmistus omaan käyttöön	32.553	32.647	0	32.647	29.067	-3.580
Toimintakulut	-1.429.637	-1.469.466	-15.701	-1.485.167	-1.490.521	-5.354
Toimintakate	**-834.702**	**-851.034**	**-12.244**	**-863.278**	**-871.216**	**-7.938**
Verotulot						
Kunnan tulovero	497.108	478.200	6.000	484.200	512.000	27.800
Osuus yhteisöveron tuotosta	44.985	45.329	0	45.329	53.700	8.371
Kiinteistövero	32.394	38.000	0	38.000	39.500	1.500
Valtionosuudet	293.174	304.300	3.461	307.761	312.000	4.239
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	15.917	11.126	0	11.126	10.997	-129
Korvaus peruspääomalle (liikelaitokset)	27.275	43.133	0	43.133	43.133	0
Muut rahoitustuotot	38.800	22.085	0	22.085	21.775	-310
Korkokulut	-11.112	-14.392	0	-14.392	-8.571	5.821
Muut rahoituskulut	-31.039	-44.930	0	-44.930	-44.729	202
Vuosikate	**72.800**	**31.817**	**-2.783**	**29.034**	**68.589**	**39.556**
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-55.977	-56.333	0	-56.333	-55.967	367
Arvonalentumiset	0	0	0	0	-12.900	-12.900
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot	778	25.000	0	25.000	6.100	-18.900
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	-1.580	-1.580
Tilikauden tulos	**17.600**	**484**	**-2.783**	**-2.300**	**4.243**	**6.542**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-5.616	1.065	0	1.065	1.152	87
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	-1.267	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-3.500	-3.800	0	-3.800	-3.800	0
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	**7.218**	**-2.251**	**-2.783**	**-5.035**	**1.594**	**6.629**

Tuloslaskelman tunnusluvut					
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	40,3	40,8	40,6	40,4	
Vuosikate/Poistot, %	130,1	56,5	51,5	99,6	
Vuosikate, €/asukas	413	181	165	389	
Asukasmäärä	176.087	176.181	176.181	176.181	

7.2.1. Verorahoituksen toteutuminen

Turun kaupungissa on käytössä seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

	2006	2007	2008	2009	2010
Tulovero -%	18,00	18,00	18,00	18,00	18,75
Kiinteistövero -%:					
Yleinen	0,80	0,80	0,80	0,80	1,00
vakituinen asunto	0,28	0,28	0,28	0,28	0,32
muuhun asumiseen käytettävät rakennukset	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	2,50	2,50	2,50	2,50	3,00
Koiravero, €/koira	34,00	34,00	34,00	0	0

Verotulojen kehitys 2009 - 2010

Veroerä, milj. €	TP 2009	TA 2010	TA 2010 muutoksin	Ennuste 31.12.2010	Ero ennuste/ talousarvio muutoksin
Kunnallisvero	497,1	478,2	484,2	512,0	27,8
Yhteisövero	45,0	45,3	45,3	53,7	8,4
Kiinteistövero	32,4	38,0	38,0	39,5	1,5
Yhteensä	574,5	561,5	567,5	605,2	37,7

(luvut eivät välttämättä summaudu pyöristysten takia)

Verotuloennustetta laadittaessa käytössä on ollut tammi-marraskuun verotilitykset ja vuoden 2010 kuntakohtainen veroennustekehikko. Kunnallisveron kuntaryhmän jako-osuus oli tammikuussa 61,16 prosenttia ja helmikuusta lähtien kuntaryhmän osuus on nostettu 61,72 prosenttiin. Yhteisöveroa jaetaan kunnille 31,99 prosenttiosuudella.

Kunnallisvero

Kansantalouden ja työllisyyden kehitys on ollut ennustettua myönteisempää. Kuntien veropohja on kehittynyt ennakoitua paremmin. Kuntien verotuloarvioita ja ennusteita onkin voitu viime vuoden lopulta alkaen tarkistaa verotilitysten osalta parempaan suuntaan. Tähän on vaikuttanut talouskehityksen ohella valtion ja kuntaveronsaajaryhmän jako-osuuksien muutokset 2008 ja 2009, jotka kertaluonteisina erinä ovat lisänneet ja lisäävät verotilityksiä vuosina 2009 ja 2010. Kokonaisuudessaan verotulot kasvaisivat arvion mukaan tänä vuonna vajaat 4,2 % yhteisöveron ja kiinteistöverojen huomattavan kasvun vuoksi.

Turun kunnallisveron tilitykset ovat olleet myös ennakoitua suurempia ja koko vuoden kertymän ennustetaan ylittävän muutetun talousarvion n. 27,8 milj. eurolla. Verotulojen kasvuun on vaikuttanut vuodelle 2010 tehty veroprosentin korotus 18:sta 18,75:een, kuntaryhmän jako-osuuden muutos ja taloussuhdanteen kääntyminen. Valtiovarainministeriö on vuoden 2009 valmistuneen verotuksen perusteella nostanut kuntaryhmän jako-osuutta kunnallisveron tilityksistä 1,9 %. Vuoden 2009 osuus oikaistiin taannehtivasti marraskuun 2010 tilityksessä ja kuluvan vuoden tilitykset oikaistaan nyt joulukuun tilityksessä. Ennakkoarvion mukaan nämä jako-osuuden muutostilitykset merkitsevät kuluvan vuoden tilinpäätökseen noin 10,5 miljoonaa euroa lisätuloa. Jako-osuuksien muutos perustui siihen, että valtiolle tilitettävien tuloverojen määrä on alempi kuin valtion aikaisempi ryhmäosuus, joten tilityksiä oikaistaan kuntien hyväksi.

Koska kyse on tilitysten oikaisuista eikä maksuun pantavien veromäärien poikkeuksellisesta käyttäytymisestä ennustettuun nähden, tarkoittaa ilmiö sitä, että kunnat saavat niille kuuluvia verotuloja arvioitua nopeammin sisään. Samalla se merkitsee sitä, että verovuosilta 2009 ja 2010 myöhemmin tilitettäväksi oletetut määrät laskevat. Tämä tarkoittaa sitä, että nyt tehtävät oikaisut vähentävät tulevien vuosien kassavirtaa -> kyse on ns. ”rytmihäiriöstä” eli jaksottumisesta.

Kunnallisverokertymä 2007 – 2009, vuoden 2010 ennuste tilityksistä sekä toteutunut tilitys (kumulatiivinen, milj. €)

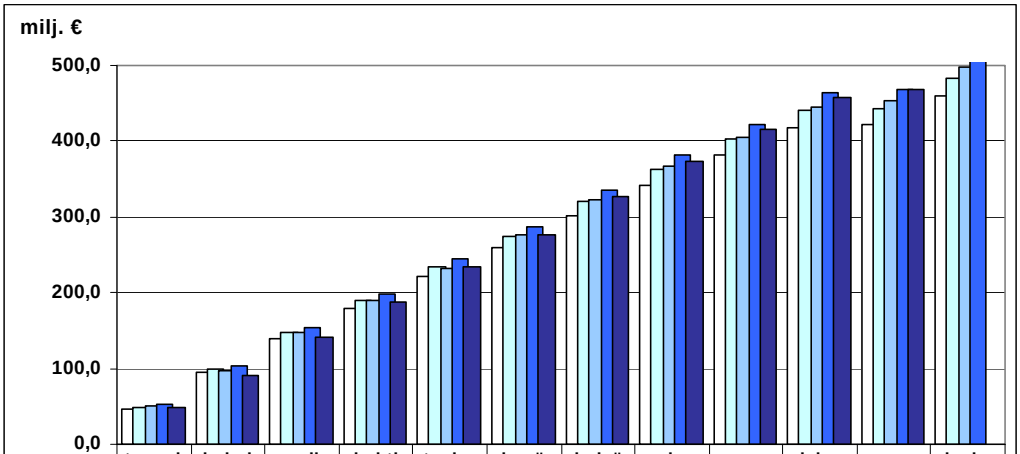

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
2007	46,6	94,1	138,9	180,2	221,1	258,8	300,9	342,2	380,9	418,4	422,9	459,9
2008	49,4	99,0	148,5	189,7	234,2	273,9	320,2	363,6	402,7	441,6	442,1	484,0
2009	49,9	96,3	148,6	189,1	232,5	275,9	322,8	366,5	405,3	444,3	453,3	497,1
Enn.2010	51,9	102,9	154,9	198,7	244,5	287,3	335,4	381,0	422,5	463,5	468,4	512,0
Tot.2010	49,1	90,3	141,4	187,8	234,4	275,6	327,0	373,9	416,0	458,1	468,5	

Yhteisöverokertymä 2007 – 2009, vuoden 2010 ennuste tilityksistä sekä toteutunut tilitys (kumulatiivinen, milj. €)

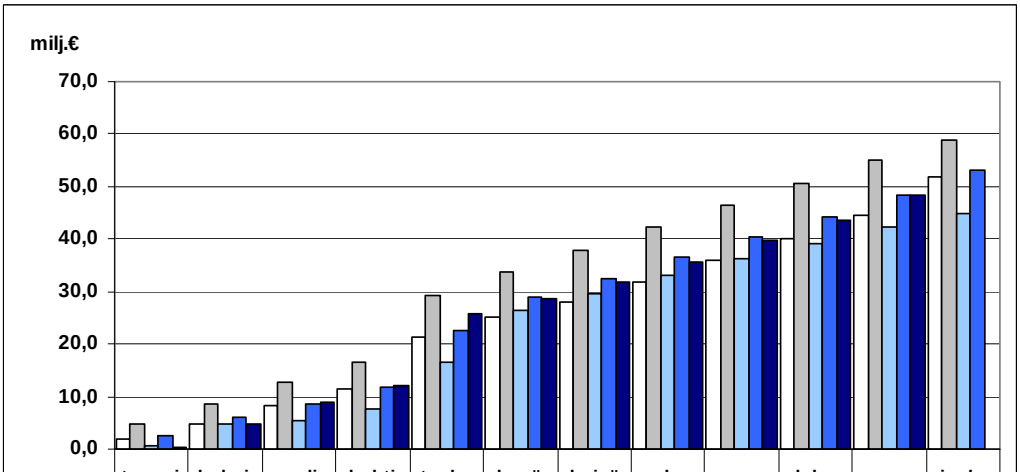

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
2007	2,0	4,7	8,3	11,6	21,3	25,0	27,9	31,9	36,0	40,2	44,6	52,0
2008	4,7	8,5	12,6	16,4	29,4	33,8	37,8	42,2	46,6	50,6	55,1	58,9
2009	0,8	4,6	5,4	7,5	16,6	26,3	29,6	33,0	36,3	39,0	42,3	45,0
Enn.2010	2,4	6,0	8,7	11,8	22,6	29,0	32,4	36,5	40,4	44,1	48,3	53,0
Tot.2010	0,2	4,8	8,9	12,1	25,7	28,5	31,8	35,6	39,9	43,7	48,5	

Verotulojen toteutuminen kuukausittain 2009 - 2010													
		tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	kalenterivuoden alusta
Kunnallisvero	Tot. 2009, milj.€	49,9	46,4	52,3	40,5	43,4	43,4	46,9	43,7	38,8	39,0	9,0	453,3
	Tot. 2010, milj. €	49,1	41,2	51,0	46,4	46,6	41,2	51,4	46,9	42,1	42,2	10,4	468,5
	Ero, milj. €	-0,8	-5,2	-1,3	5,9	3,2	-2,2	4,5	3,2	3,2	3,2	1,4	15,2
	muutos-%/kk	*-1,7*	*-11,1*	*-2,4*	*14,7*	*7,4*	*-5,0*	*9,6*	*7,3*	*8,3*	*8,2*	*15,1*	*3,3*
Yhteisövero	Tot. 2009, milj.€	0,8	3,9	0,7	2,2	9,0	9,7	3,3	3,4	3,3	2,7	3,3	42,3
	Tot. 2010, milj. €	0,2	4,6	4,1	3,2	13,5	2,8	3,3	3,8	4,2	3,9	4,8	48,5
	Ero, milj. €	-0,6	0,7	3,4	1,1	4,5	-6,9	0,0	0,4	1,0	1,1	1,5	6,1
	muutos-%/kk	*-75,9*	*19,0*	*470,4*	*49,7*	*49,7*	*-70,9*	*1,1*	*10,7*	*29,2*	*40,9*	*44,0*	*14,5*
Kiinteistövero	Tot. 2009, milj.€	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	1,1	16,5	13,7	31,7
	Tot. 2010, milj. €	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	1,4	20,1	17,3	39,2
	Ero, milj. €	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	3,6	3,6	7,5
	muutos-%/kk	*-1,0*	*-68,9*	*-81,2*	*54,4*	*-90,6*	*4,6*	*232,1*	*88,2*	*27,9*	*21,9*	*26,2*	*23,7*
Yhteensä	Tot. 2009, milj.€	50,8	50,3	53,1	42,7	52,4	53,2	50,2	47,2	43,2	58,2	26,0	527,3
	Tot. 2010, milj. €	49,4	45,9	55,2	49,7	60,1	44,1	54,7	50,9	47,7	66,1	32,4	556,1
	Ero, milj. €	-1,4	-4,5	2,1	7,0	7,7	-9,1	4,5	3,6	4,5	7,9	6,4	28,8
	muutos-%/kk	*-2,8*	*-8,9*	*3,9*	*16,5*	*14,7*	*-17,1*	*9,0*	*7,7*	*10,4*	*13,6*	*24,6*	*5,5*

Yhteisövero

Talousarvioon oli budjetoitu yhteisöverotuloa 45,3 milj. euroa. Yhteisöveroa ennustetaan kertyvän 53,7 milj. euroa, mikä on 8,4 milj. euroa enemmän kuin oli ennakoitu. Ylitys johtuu siitä, että yrityksillä on mennyt oletettua paremmin.

Vuoden 2009 verotuksen valmistuttua on 4.11.2010 saatu kuntaliitolta ensimmäisiä simuloituja ennusteita siitä, miksi vuoden 2011 kuntakohtainen yhteisöveron jako-osuus muodostuu. Vuonna 2011 käytettävä jako-osuus määräytyy vuosien 2008 ja 2009 valmistuneiden verotuksen tietojen ja vastaavien toimipaikkatietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvona. Turun jako-osuus muodostui vuodelta 2009 yllättävän hyväksi ja näin vuoden 2011 verotuksessa käytettävä jako-osuus tulee muuttumaan Turun osalta huomattavasti parempaan suuntaan. Vuoden 2010 Turun jako-osuus oli 0,03834 ja vuoden 2011 osalta se tulee olemaan 0,04868. Turun jako-osuus kasvaa peräti 27 %. Tämä merkitsee sitä, että Turusta tulee Helsingin ja Espoon jälkeen kolmanneksi suurin yhteisöverojen saajakaupunki. Edellytyksenä on, että myös vuonna 2011 talous kehittyy edelleen suotuisasti ja yhteisöt kykenevät maksamaan yhteisöveroa entiseen malliin. Turun tilanne yhteisöverojen kertymisen osalta saattaa muuttua merkittävästi tulevina vuosina jos esim. telakkateollisuuden ongelmiin ei saada uusia ratkaisuja. Oletettavaa on, että vuosina 2013 ja 2014 yhteisöverotulot eivät tule olemaan vuoden 2011 tasolla. Nyt jo tiedetään, että vuonna 2012 kunnat saavat vain 0,2199 % kokonaiskertymästä kun vuonna 2011 osuus on 0,3199 % kokonaismäärästä. Tämä väkisinkin alentaa yhteisöverotulokertymiä.

Verohallinnon tekemän ennusteen mukaan yhteisöveroa kerättäisiin vuonna 2011 5,4 miljardia euroa. Tästä kuntien osuus olisi 1,7 miljardia euroa. Jos käytetään Turulle tehtyä jako-osuus-ennustetta, tulee Turun osuudeksi yhteisöveropotista 83 milj. euroa. Lähtöoletuksena on siis talouden hyvän kasvun jatkuminen. Vuoden 2011 talousarvioon on sisällytetty yhteisöverotuloarvioksi 60,3 milj. euroa. Arvio on laadittu ennen vuoden 2009 verotuksen valmistumista. Yhteisöverokertymän huippu sattuisi vuoteen 2011. Vuonna 2012 yhteisövero laskee alaspäin, koska kunta-

ryhmän jako-osuus koko yhteisöveromäärästä putoaa 10 prosenttiyksikköä.

Vuoden 2010 verotulojen hyvä toteuma korottaa lähtöpohjaa myös vuoden 2011 verotuloille. Mikäli verotulot vuoden 2011 alkupuoliskolla tulevat kehittymään ennakoitua paremmalla uralla, voidaan talousarvion verotulokohtaa korjata ylöspäin siten, että rahoitusosaan merkittyä lainanottoa vastaavasti pienennetään. Vuoden 2011 talousarvio sisältää 75 milj. euroa nettolainanottoa, joten rahoitusaseman parantaminen olisi erityisen välttämätöntä tulevia vuosia ajatellen. Velkaantumisen vähentäminen tulee olemaan talouden tasapainottamisessa yksi olennainen kohta.

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuodelle 2010. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä esi- ja perusopetuksen, kirjaston, kuntien kulttuuritoimen sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen valtionosuudet yhdistettiin ns. yhden putken malliksi ja hallinnoitavaksi valtiovarainministeriöstä. Valtionosuuksien yhdistämistä on kuvattu oheisessa kuviossa (11.3.2010).

Yleinen valtionosuus, sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden määräytymisperusteet sekä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus säilyivät entisen mukaisena. Muutoksia tuli sen johdosta, että esi- ja perusopetuksen valtionosuudet maksetaan kunnille ikäluokkapohjaisesti (6-15 ikävuodet). Erityisopetuksen porrastus poistettiin. Myös kouluverkkotekijä poistettiin, mutta vaikutus otettiin huomioon asukastiheystekijää muuttamalla. Lievästi ja vaikeammin vammaisten oppilaiden opetuksen järjestäminen turvattiin takaamalla opetuksen järjestäjille nykyisen tasoinen rahoitus irrallaan yhden putken mallista.

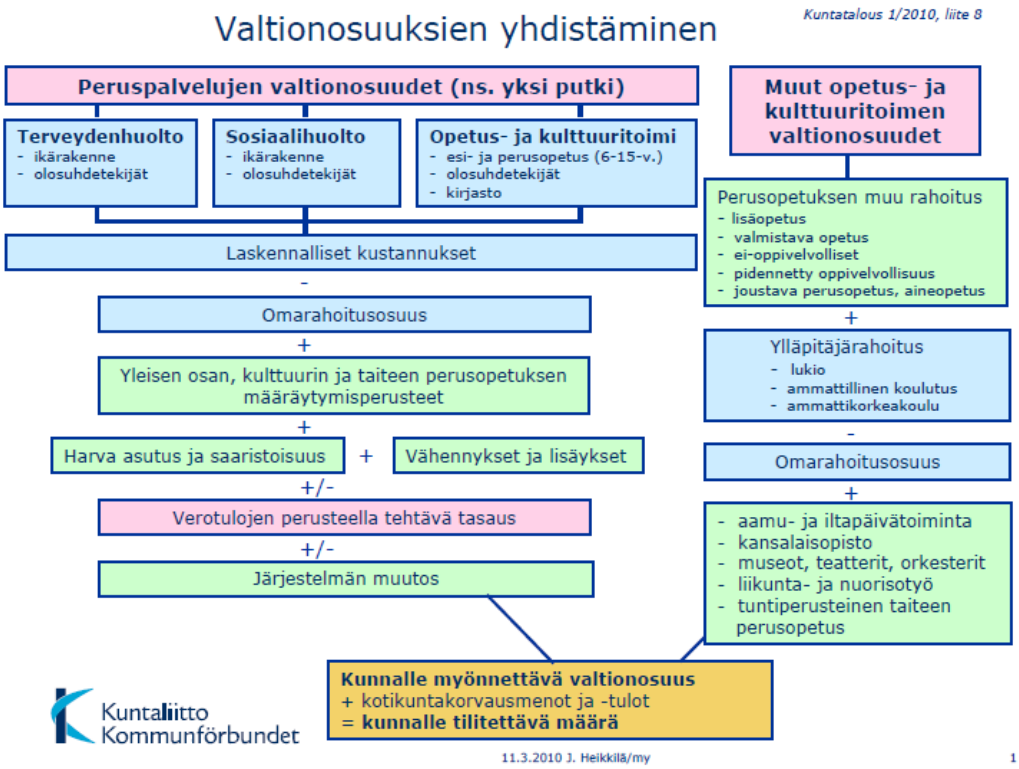

Valtionosuuksien kehitys Turussa 2009 – 2010

Valtionosuudet, milj. €	TP 2009	TA 2010	TA 2010 muutoksin	Ennuste 31.12.2010	Ero ennuste/ TA muutoksin
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus		212,6	216,1	219,0	2,9
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet		91,7	91,7	93,0	1,3
Yhteensä	293,2	304,3	307,8	312,0	4,2

(luvut eivät välttämättä summaudu pyöristysten takia)

Ennusteen mukaan Turun saamat valtionosuudet tulevat ylittämään muutettuun talousarvioon merkityn määrän noin 4,2 milj. eurolla. Ylitys johtuu pääosin edellä kuvatusta valtionosuusjärjestelmän muutoksesta. Muutoksen kaikkia yksityiskohtia mm. perusopetuksen valtionosuuksien laskemisesta, ei ollut tiedossa vielä talousarviota valmisteltaessa. Lisäksi laadinta-ajankohdan jälkeen ovat kuntien omarahoitusosuudet muuttuneen siten, että peruspalveluiden valtionosuuden omarahoitusosuus on kasvanut noin 2,6 milj. euroa ja muun opetustoimen ja kulttuuritoimen rahoitusosuus on laskenut 0,9 milj. euroa.

7.3. Rahoituslaskelmaosan toteutumisennuste

Toiminnan rahoitus

Velkaantuminen kasvaa, mutta jää talousarvioon merkittyä pienemmäksi. Velat asukasta kohden laskettuna nousee yli 2 000 euron vuoden 2010 lopulla. Pitkäaikaista lainaa tullaan nostamaan 50,0 milj. euroa, mikä on 40 milj. euroa talousarvioon merkittyä vähemmän. Keskeiset selittävät tekijät ovat verotulojen, valtionosuuksien ja nettorahoitustuottojen budjetoitua parempi toteutuminen. Investointimenoja jää ennusteen mukaan vuonna 2010 toteutumatta 22,7 milj. euroa. Antolainoja myönnetään 2,6 milj. euroa budjetoidun 2,0 milj. euron lisäksi. Edelliseen ennusteeseen sisältyvät, ns. Kupittaa-hankkeeseen liittyvät lainajärjestelyt eivät toteudu vuoden 2010 aikana. Ne sisältyvät vuoden 2011 talousarvioehdotukseen.

Vuoden 2010 aikana toteutumatta jäävistä investoinneista suuri osa siirtyy ensi vuoden puolelle ja tulee silloin lisäämään pitkäaikaisen velan määrää.

RAHOITUSLASKELMAENNUSTE 31.12.2010 – Kaupunki + liikelaitokset (1.000 €)

1.000 €	TP 2009	TA 2010	TA 2010 muutoksin	Toteutumis-ennuste	Ero
Toiminnan rahavirta	64.877	27.968	25.184	56.271	31.087
Vuosikate	72.800	31.817	29.034	68.589	39.556
Satunnaiset erät	778	25.000	25.000	4.520	-20.480
Tulorahoituksen korjauserät	-8.701	-28.850	-28.850	-16.838	12.012
Investointien rahavirta	-62.595	-70.855	-71.005	-54.992	16.013
Investointimenot	-73.749	-105.591	-105.741	-82.998	22.744
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2.089	3.177	3.177	1.806	-1.371
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9.064	31.560	31.560	26.200	-5.360
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**2.282**	**-42.887**	**-45.821**	**1.280**	**47.101**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	**8.908**	**6.799**	**6.799**	**4.199**	**-2.600**
Antolainasaamisten lisäykset	-11	-2.000	-2.000	-4.600	-2.600
Antolainasaamisten vähennykset	8.919	8.799	8.799	8.799	0
Muiden sijoitusten muutokset, netto					
Lainakannan muutokset	**-6.908**	**70.000**	**70.000**	**30.000**	**-40.000**
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	100.000	90.000	90.000	50.000	-40.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-59.001	-20.000	-20.000	-20.000	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-47.908	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	**0**	**0**	**0**	**210**	**210**
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Liittymismaksujen muutos	0	0	0	210	210
Muut maksuvalmiuden muutokset	**-11.446**	**0**	**0**	**0**	**0**
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**-9.447**	**76.799**	**76.799**	**34.409**	**-42.600**
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN (rahavarojen muutos)	**-7.165**	**33.912**	**33.912**	**35.689**	**4.711**
Rahoituslaskelman tunnusluvut					
Asukasmäärä 31.12.	176.087	176.181	176.181	176.181	
Investointien tulorahoitus, %	101,6	31,1	28,3	84,5	
Lainakanta 31.12., milj.€ Korolliset velat sis. henk.kassa- ja kons.tilipääomat	329,1	399,1	399,1	359,1	
Lainat €/asukas	1.869	2.265	2.265	2.038	
Lainanhoitokate *)	1,7	0,7	0,7	1,5	
Kassan riittävyys, pv	52				

*) Jos yli 20 %:a on kertalyhenteisiä lainoja, käytetään laskennallista vuosilyhennystä, joka saadaan jakamalla lainakanta kahdeksalla

7.4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Kaupungin koko kassavaranto oli vuoden 2010 alussa 106 milj. euroa ja vuoden 2010 lokakuun lopussa 128 milj. euroa (ei sisällä omien rahastojen sijoituksia) eli kassavaranto on noussut vuoden alussa 22 milj. euroa. Alimmillaan koko kassavaranto on ollut raportointijakson aikana 51 milj. euroa ja ylimmillään 144 milj. euroa. Kaupungin maksuvalmius on säilynyt kuluvan vuoden aikana hyvänä. Kassavarannon taso on ollut selvästi aiempaa ennustettua tasoa korkeammalla. Lyhytaikaisia kuntatodistus- tai muita limiittejä on käytetty vain yllättävien menojen yhteydessä. Lyhytaikaisia käyttämättömiä kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä kaupungilla oli kauden lopussa n. 100 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen määrä vuoden 2010 lokakuun lopussa oli (koron- ja valuutanvaihtosopimusten jälkeen) noin 230 milj. euroa. Pitkäaikaisten lainojen keskikorko (ml. seuraavan

vuoden lyhennykset) samana ajankohtana oli 1,88 %. Keskikorossa ei tapahtunut merkittävää muutosta kuluvan vuoden aikana. Toistaiseksi vuoden aikana on lyhennetty 5 milj. euroa lainoja. Uusia lainoja ei ole vielä nostettu. Joulukuussa erääntyy vielä 15 milj. euroa vanhoja lainoja. Talousarviossa ja kaupunginhallituksen hyväksymässä lainannostosuunnitelmassa on varauduttu nostamaan kaikkiaan 90 milj. euroa uusia lainoja. Lisäksi valtuusto on päättänyt Kupittaan alueen kiinteistöjärjestelyyn liittyen, että pitkäaikaisten lainojen lainanottoa voidaan vielä lisätä 22,5 milj. euroa. Tämän toteutus siirtyy kuitenkin todennäköisesti vuoden 2011 puolelle. Nykyisen hieman parantuneen rahoitustilanteen takia kaupungin lainanotto jää vain 50 milj. euroon. Konserniyhtiöistä Turun Seudun Vesi Oy on nostanut kuluvan vuoden aikana uutta velkaa 50 milj. euroa osakaskuntien takauksella.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen maturiteettijakauma on jakautunut varsin tasaisesti, vaikka kaikki pitkäaikaiset lainat ovat kertalyhenteisiä, niin ne erääntyvät suhteellisen pitkän ajan kuluessa lukuun ottamatta vuonna 2009 nostettua 100 milj. euron jvk -lainaa, joka erääntyy jo 2011. Muutoin lainat erääntyvät vuoteen 2025 mennessä. Lainakanta on myös jakaantunut useisiin eri rahoittajalähteisiin.

Korollisen kokonaisvelan keskikorko oli n. 1,57 % lokakuun lopussa. Korolliseen kokonaisvelkaan sisältyi muuta lyhytaikaista korollista velkaa 82 milj. euroa, joka muodostui henkilöstökassaan tehdyistä talletuksista (52 milj. euroa) ja konserniyhtiöiden tekemistä kassatalletuksista (30 milj. euroa). Nämä vähentyivät lievästi raportointijakson aikana.

Merkittävissä leasing- tai takausvastuissa ei tapahtunut kuluvan vuoden aikana suuria muutoksia. Takausvastuut lisääntyivät hieman Turun Seudun Vesi Oy:n lainan noston seurauksena, 250 milj. euroon. Suurimmat leasingvastuut koostuvat leasingpuitesopimukseen sisältyvät käyttöomaisuushankinnat sekä Satamaliikelaitoksen kiinteistöleasingkohteesta. Takausvastuissa suurimmat vastuut ovat takaukset kaupungin vesi- ja vuokrataloyhtiöille.

Kaupungin omien ja lahjoitusrahastojen omaisuusarvot ovat kehittyneet maltillisen positiivisesti kuluneen vuoden aikana. Erityisesti korkoinstrumenttien arvot ovat nousseet alhaisena pysyneen korkotason seurauksena.

7.5. Investointiosan toteutumisennuste

Palvelujen ja hallinnon investointimenoihin varattiin alkuperäisessä talousarviossa 14,5 milj. euroa. Palvelutoimen sekä hallinnon investointeihin käytetään 12,2 milj. euroa.

Liikelaitosten suunnitellut investoinnit tulevat alittumaan yhteensä runsaalla 20,4 milj. eurolla.

Investointiosan toteutumisennuste 31.12.2010 (1.000 €)

Käyttöomaisuusinvestoinnit ja rahoitusosuudet investointeihin 1.000 €		TP 2009 (ilman rahastoja)	TA 2010	TA 2010 muutoksin	Tot.enn. 31.12.2010	Ero
Palvelut ja hallinto	M	4.320	14.547	14.547	12.181	2.366
Rahoitusosuudet investointeihin	T	876	2.137	2.137	525	-1.612
Vesiliikelaitos	M	11.441	11.290	11.290	9.670	1.620
Satamaliikelaitos	M	6.613	4.700	4.700	1.950	2.750
Kiinteistöliikelaitos	M	31.624	32.550	32.550	26.650	5.900
Rahoitusosuudet investointeihin	T	1.035	600	600	600	0
Tilaliikelaitos	M	19.487	41.505	41.655	32.547	9.108
Rahoitusosuudet investointeihin	T	178	440	440	681	241
Jäteliikelaitos	M	249	1.000	1.000	0	1.000
Käyttöomaisuusinvestoinnit	M	**73.734**	**105.591**	**105.741**	**82.998**	**22.744**
Rahoitusosuudet investointeihin	T	**2.089**	**3.177**	**3.177**	**1.806**	**-1.371**
Investointien omahankintameno		**71.645**	**102.415**	**102.565**	**81.192**	**21.373**
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot						
Palvelut ja hallinto	T	753	5.560	5.560	8.200	2.640
Vesiliikelaitos	T	5	0	0	0	0
Satamaliikelaitos	T	0	2.000	2.000	0	-2.000
Kiinteistöliikelaitos	T	6.617	24.000	24.000	18.000	-6.000
Tilaliikelaitos	T	1.637	0	0	0	0
Jäteliikelaitos	T	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot		**9.012**	**31.560**	**31.560**	**26.200**	**-5.360**
- josta myyntivoittoa		7.547	27.470	27.470	14.970	-12.500
Investointiosa - netto		**62.633**	**70.855**	**71.005**	**54.992**	**16.013**

(bruttoinv. - rahoitusosuudet - myyntitulot)

Kiinteistöliikelaitoksen talousarvion mukaiset investoinnit olivat yhteensä 32,5 milj. euroa ja siitä jää toteutumatta noin 5,9 milj. euroa Suikkilantien perusparantamisen, Messukentänkadun sillan ja Aurajoen rantalaitureiden korjausten aikataulujen viivästyttyä. Tilaliikelaitos ennustaa, että sen investointiohjelmaan vuodelle 2010 suunnitelluista uudis- että perusparannusinvestoinneista jää toteutumatta yhteensä 9,1 milj. eurolla. Investointien toteuttamisaikataulu on sitova ja tänä vuonna toteutumatta jäävissä hankkeissa toteuttamisaikaa on jäljellä pisimmillään vuoteen 2013 asti. Satamaliikelaitoksen investointimenojen ennustetaan alittuvan 2,7 milj. euroa. Vesiliikelaitoksen investoinnit jäävät 1,6 milj. euroa alle budjetoidun.

Kiinteistöliikelaitoksen kiinteistöjen ja tonttien myynneistä osa siirtyy vuoden 2011 puolelle. Myyntitavoite tulee alittumaan 6,0 milj. eurolla.